

Høiesteret, uden at være bilagt med ny Oplysninger. Hvor rigtig Tid der end mulig har været i de foregaaende Instantser til at søge Sagen behørig oplyst, hvor omhyggeligt dette endog mulig maatte være fket, vil der dog næsten altid findes et eller andet Punkt, som Sagsføreren for Høiesteret maa ønske yderligere oplyst." En Udvei af den paa-pegede Modsigelse antydes i Processkommissionens Motiver, Side 136, hvor det om Beviskjendelsen siges, at „dens Indhold er temmelig negativt, og Retten i Tvivlstilsælde for en Sikkerheds Skyld kan fordre Bevis, selv om den ikke vilde anfse et saadant for strengt fornødent." Hertil skulle vi imidlertid bemærke, at vi ikke formaa at se, hvorledes man med Føie kan betegne Indholdet af en Kjendelse som „temmeligt negativt“, der gaar ud paa „at fastsætte, hvad der efter de fra Parternes Side foreliggende Oplysninger behøver at bevises“, og hvad angaar at Retten „for en Sikkerheds Skyld“ skulde fordre Beviser, om hvilke det er tvivlsomt, hvorvidt de ere strengt fornødne, da vilde derved den hele Hensigt og formentlige Fordel ved Beviskjendelsen bortfalde, aldenstund bemeldte Hensigt og Fordel skulde bestaa i at spare Parterne Tid og Omkostninger ved „for en Sikkerheds Skyld“ at føre Beviser, som Retten ikke anser for fornødne.

Vi have allerede gjentagne Gange ovenfor omtalt, at Lovforslaget for en stor Del har adopteret den i Tydskland, men ikke hos os, traditionelle Metant, at lade Processens Gang bevæge sig fremad gennem procesledende Dekreter. Lovforslaget har gjenført denne Metant paa en saadan Maade, at det derved i ikke ringe Grad opgiver det Princip, at Parterne ere raadige over Sagen og indsetter Dommeren som en tvungen Overveileder, der paa mange Punkter skal dels direkte gribe ind i Sagens Førelse, dels anordne, hvorledes denne bør ske, og efter hvis Befalinger i saa Henseende Parterne uvægerlig og jevnlig under Straffeanfvar have at rette sig. At estervise dette i alle Enkeltheder vilde kræve en større Tid, end der paa Samlingens fremrykkede Standpunkt kan paaregnes at staa til vor Raadighed. Vi maa derfor indskrænke os til nogle Ex-emppler. Allerede § 95 gaar langt videre end Søs og Handelsretslovens § 38 med Hensyn til Dommerens Spørgeret, idet den hjemler samme ikke alene ligeoverfor Parternes mundtlige Foredrag, men ogsaa ligeoverfor „andre afgivne Erklæringer og Oplysninger“. Rækkefølgen af dette sidste vilde vi eksempelvis nedenfor nærmere komme tilbage til ved Omtalen af § 265. Medens fremdeles hos os Dom-

merne have at høre paa, hvad Parterne paa sømmelig Maade anfse det for fornødent at anføre i dens Sag, og Søs og Handelsretslovens § 33 hjemler hver af Parterne mindst to Foredrag samt Indstævnte altid det sidste Ord, giver Lovforslagets § 93 Rettens Formand Bemyndigelse til at paalægge Parterne at forlade et foreliggende Emne, naar han anser dette for tiltrækkeligt drøftet, og til at fratage den Part Ordet, som ikke retter sig herefter, idet det tilspies, at Parten da „maa bære det Tab, som kan følge heraf.“ Ifølge § 99 kan Retten standse Forhandlingerne og paalægge Parterne først at beskæftige sig med et muligt foreliggende Spørgsmaal, om Sagen bør afvises ex officio. § 102 bemyndiges Retten til at paabyde Parterne at staa flere mellem dem for samme Ret svævende Retsager sammen til een. Samme Myndighed har Retten ogsaa med Hensyn til Retsager mellem forskellige Parter. Omvendt kan Retten, naar Sagen frembyder flere Stridspunkter, anordne „at Forhandlingerne foreløbigt skulle indskrænke sig til eet eller nogle af disse; enkelte Søgmaalsgrunde eller enkelte Indsigelser kunne som en Følge heraf gøres til Gjenstand for særskilt Procedure“. Ifølge § 103 kan Retten anordne Udsættelse af en Sags Forhandling i det Hele eller tilbels, for at afvente Udfaldet af en anden Retsag eller en Afgjørelse af en administrativ Myndighed. Samtlige de nævnte og andre lignende procesledende Bestemmelser kan Retten ifølge § 106 træffe „paa ethvert Trin af Sagen, ligesom de kunne tilbagekaldes, naar Retten anser dette for hensigtsmæssigt“. De i §§ 99, 102 og 103 omhandlede procesledende Bestemmelser og flere lignende ere ikke Gjenstand for Retsmidlers Anvendelse (§ 107), saa at Retten altsaa har ukontrolleret og upaaankelig Hals- og Haandsret over Sagerne og Parterne paa dette Omraade. Det kan her bemærkes, at den tydste Rigslov af 30te Januar 1877, fra hvilken — eller rettere fra Udtæstet til hvilken — nogle af de ofte nævnte procesledende Dekreter ere henteede, ikke indeholder den Forstrift, at de ere upaaankelige (jfr. Rigslovens §§ 136, 137, 138, 139, 141, 142), hvorimod vel Rigslovens § 143 foreskriver, at Dekreter, ved hvilken Retten afviser Parter eller andre Personer — undtagen Sagsførere —, fordi de mangle Evne til at foredrage Sagen eller drive Forretning med at give Møde for Retten, ere upaaankelige. Lovforslagets § 125 giver sluttelig den Regel, at „Omkostninger ved procesuelle Skridt, som Retten anordner, kunne foreløbig kræves betalte enten af den Part, i hvis Interesse Retten anser det